

**ДО
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГР. СОФИЯ**

КОНЦЕПЦИЯ

**ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ
НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД
СТАРА ЗАГОРА**

ИЗГОТВИЛ:

**ТОНЬО МИРЧЕВ ТОНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОС СТАРА ЗАГОРА**

**КАНДИДАТ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА
АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ – ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СТАРА ЗАГОРА**

**Стара Загора
2014**

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Лична мотивация за заемане на длъжността.	1
2. Анализ и оценка на състоянието на Административен съд Стара Загора. Достижения и проблеми в досегашната му дейност	3
2.1. Сграден фонд и техническа обезпеченост.....	3
2.2. Кадрова обезпеченост и натовареност.....	4
2.3. Организация на административната дейност.....	6
2.4. Анализ на свършените дела.Достижения. Проблеми при движението и приключването на делата.....	8
2.5. Констатации от извършените проверки.....	12
3. Цели за развитието на Административен съд Стара Загора	
Мерки за тяхното достигане и преодоляване на слабостите.....	13
3.1 Анализ на системата за оценка на натовареността.....	13
3.2 Анализ на програмата за случайно разпределение на делата.....	15
3.3 Електронно правосъдие.....	16
3.4 Ускорено решаване на делата.....	19
3.5 Повишаване на доверието на обществото	19
3.6 Медийна стратегия.....	20
3.7 Борба с корупцията. Антикорузионни мерки.....	21
3.8 Уеднаквяване на съдебната практика.....	23
3.9 Повишаване на квалификацията на магистрати и съд. служители...	24
3.10 Вещи лица. Проблеми. Предложения.....	25
3.11 Добро финансово планиране и управление на бюджета.....	25
3.12 Намаляване времето за разглеждане на делата.....	28
3.13. Работа с хора с увреждания.....	29
3.14. Работа в екип.....	29

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН

На основание чл. 194б, ал. 1, т.2 от Закона за съдебната власт предлагам на вниманието ви настоящите идеи за стратегическо управление на Административен съд Стара Загора, в качеството ми на кандидат в откритата процедура по избор на негов Административен ръководител – Председател.

1. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

Тази концепция е изготвена на база направен анализ на дейността на съда, при отчитане на установените добри практики и постигнати резултати и е насочена към усъвършенстване на работните процеси в съда. При изработването ѝ използвах достъпната информация, публикувана на интернет – страницата на съда, в това число и отчетните доклади за 2013г. и предходните години, както и анализи, доклади и статистически отчети, публикувани на интернет – страницата на ВСС. По този начин получих обобщени данни, необходими за анализ на дейността на съда, както и за формиране на идейно становище, относно необходимите насоки и мерки за управление, съобразени с продължаващата реформа в съдебната система, при спазване принципа на приемственост, надграждане и усъвършенстване на достигнатото ниво.

През целия ми дългогодишен стаж като съдия, в това число и два мандата като административен ръководител на ОС Стара Загора, съм се ръководил от разбирането, че основната функция на всеки съд е да предоставя своевременно, качествено и справедливо разрешаване на повдигнатите пред него спорове, да полага непрекъснати усилия, за да утвърди върховенството на закона, независимостта на съдебния орган като институция и на отделния магистрат, да осъществява своята дейност в съответствие с принципите за публичност, прозрачност, предвидимост и отчетност.

Концепцията ми е съобразена със стратегическите цели и приоритети, залегнали в Стратегията за продължаване на съдебната реформа в условията на пълноправно членство в ЕС, решенията на ВСС, добрите практики, обобщавани от Програмата за развитие на съдебната система, всички относими правни норми от националното ни законодателство, касаещи функционирането на съдебната система и постигнатото до момента в организацията и дейността на Административен съд Стара Загора. Стремехът ми е в тази концепция да проличи развитие на създадените във времето добри практики чрез утвърждаването и усъвършенстването им, като в същото време ще изложа новите механизми, които считам за целесъобразно да бъдат приложени, с оглед очертаване бъдещата визия на Административен съд Стара Загора като съвременна институция, действаща в защита на правата и законните интереси на гражданите, държавата и обществото, чрез справедливо, компетентно, бързо и принципно правораздаване.

Моето виждане е, че един добър и успешен административен ръководител трябва да притежава, както добри умения за работа в екип, така и преди всичко да залага на позитивния подход при общуването с колеги, служители и граждани, да е

комуникативен и диалогичен, да осигурява атмосфера на спокойствие сред колектива и да успява да мотивира този екип за постигане на максимално ефективни резултати, като от една страна демонстрира нетърпимостта си към некачественото изпълнение на задълженията на всеки един от членовете на екипа, а от друга страна да приветства и насърчава положителните резултати в работата на всеки един служител и съдия. Като обединител в името на общата кауза за издигане престижа на съда в обществото, той трябва да е консенсусна личност, а управленските решения, касаещи работата на съда, следва да се вземат задължително след съгласуване с мнението на колегите. Имам желанието, а според мен и възможностите да бъда успешен ръководител на Административен съд Стара Загора, да създам условия за добра работа на съдиите и служителите в съда с поведението и личният си пример, да установя и поддържам добър микроклимат, основан на уважение и разбирателство, да създам екип от действащи, компетентни съдии и съдебни служители. Всъщност годините като административен ръководител ме убедиха, че за да е успешен един екип, не е наложително ръководителят рязко да се отличава от останалите членове на екипа. Но отношението с колеги и съдебни служители задължително следва да се основава и гради на доверие и уважение. Доверие има, когато служителите са готови да пожертват нещо в краткосрочен план, но да спечелят в дългосрочна перспектива. Уважението се проявява, когато конфликтите в работата се приемат не като проблеми, а като възможност да се обучиш и вървиш напред. Убеден съм, че притежавам способностите да създам благоприятна атмосфера, система от възгледи и ценности, която да подбужда хората да работят заедно, да се интегрират в колектива.

Преди да пристъпя към своето изложение, бих искал да ви запозная накратко с професионалното ми изграждане и развитие.

Роден съм на 06.09.1958г., като висшето си юридическо образование съм завършил в СУ "Св. Климент Охридски". Бил съм стажант – юрист от 23.02.1989г. до 23.02.1990г., районен прокурор в РП Стара Загора от 11.02.1991г. до 05.02.1996г., съдия в ОС Стара Загора от 05.02.1996г. до 07.10.1999г., Заместник председател на ОС Стара Загора от 07.10.1999г. до 22.02.2002г., Председател на ОС Стара Загора от 22.02.2002г. до 10.06.2004г. и Административен ръководител – Председател на ОС Стара Загора от 19.06.2004г. до настоящия момент. През 2002г. завърших "квалификационна програма по съдебна администрация" – Вашингтон, окръг Колумбия и Портланд, щата Орегон. С Решение на ВСС по Протокол № 25/11.07.2002г. съм повишен в ранг "съдия във ВСК и ВАС". С Решение на ВСС по Протокол №09/27.02.2014г., във връзка с периодично атестиране на основание чл.196, ал.2 ЗСВ, ми е определена комплексна оценка "много добра" – 148 точки. Общият ми юридически стаж е 24 години, 4 месеца и 8 дни. В момента разглеждам и решавам наказателни дела, включително и такива с висока фактическа и правна сложност.

Опитът като административен ръководител на ОС Стара Загора ми позволи да натрупам необходимите познания, свързани с управление и планиране на човешките ресурси, задълбочено познаване проблемите на съдебната система като цяло и конкретно административната работа в сериозен по големина съд, какъвто е ОС Стара Загора. Мотивите ми за участие в обявения избор за заемане на длъжността "Административен ръководител – Председател на Административен съд Стара Загора" са продиктувани от реалните достижения, които постигнахме с колегите ми от ОС Стара Загора, както и натрупания професионален, житейски и административен опит. Проявеното от колегите ми доверие и уважение, с които повече от 12 години работихме в екип и създадохме организация на административната и съдебната дейност, с която ежегодно се подобрява работата на съда /констатирано от одитната проверка в ОС Стара Загора през 2013г. и двете проверки от ИВСС през 2012г./, ме мотивира да кандидатствам за

Председател на Административен съд Стара Загора, с цел установените и наложени добри практики в ОС Стара Загора да бъдат приложени и по възможност доразвити и усъвършенствани в Административен съд Стара Загора. Защото без да оспорвам постигнатите през годините добри резултати, съм наясно и с конкретните проблеми, стоящи за разрешаване пред съда и считам, че разполагам с необходимия капацитет за тяхното решаване. Допълнителен стимул за това са и желанието ми за непрекъснато усъвършенстване и професионално развитие, както и дълбокото ми убеждение, че в личен и професионален план притежавам необходимите репутация, мотивация, физическа и психическа издръжливост, за да се справя с новото за мен предизвикателство – отговорността за успешното управление на Административен съд Стара Загора.

Основните принципи и приоритети при управлението на съда, които спазвам като административен ръководител на ОС Стара Загора и ще държа да бъдат спазвани, ако бъда избран за такъв на Административен съд Стара Загора са: постигане на ефективно, прозрачно, бързо и в разумен срок, качествено и достъпно правораздаване; безпристрастност, независимост, гарантиране равнопоставеност на страните в съдебния процес; познаване, задълбочен анализ и последователност в прилагането на съдебната практика; висок морал и безусловно решаване на делата по вътрешно убеждение, при недопускане намеса под каквато и да е форма от страна на трети лица, институции и политици; повишаване на общественото доверие в съдебната институция и в съдебната система, като цяло.

2. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СТАРА ЗАГОРА. ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ В ДОСЕГАШНАТА МУ ДЕЙНОСТ

Преди да развия насоките и целите, които ще следвам, ако бъда избран за Административен ръководител – Председател на Административен съд Стара Загора, бих желал да ви представя накратко своя анализ и оценка на състоянието на съда, както и да очертая достиженията и проблемите в досегашната му дейност.

2.1. СГРАДЕН ФОНД ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

На основание § 3 от АПК, считано от 11.04.2006г. бяха създадени административните съдилища със седалища и съдебни райони, които съвпадат със седалищата и съдебните райони на всеки от окръжните съдилища, в които се включва и Административен съд Стара Загора. Проведен беше първият в историята на съдебната система в Република България конкурс за определяне на състава на новосформираните 28 съдилища. Председателите на административните съдилища бяха назначени съобразно конкурсните резултати от ВСС по предложение на Председателя на ВАС.

Административен съд Стара Загора започна дейността си от началото на месец януари 2007г. в един кабинет от Съдебната палата в гр. Стара Загора. Съгласно заповед № ЛС – 4 – 164 от 08.02.2007 г. на Министъра на правосъдието са предоставени за ползване от Административен съд помещение – неудобно и нефункционално, находящо се в приземния етаж на Съдебната палата с площ от 81.21 кв.м, една съдебна зала от 54.95 кв.м. и половината от деловодството на Административно отделение на ОС Стара Загора.

В тези помещения съдът започна работа към 01.03.2007г. От месец юни 2007г. за нуждите му са предоставени и помещенията на бившия ресторант “Темида”, след освобождаването им от наемателя, находящи се също в приземния етаж на съдебната палата. Тези помещения се ползват от Старозагорския административен съд /след

извършен ремонт/ за съдийски кабинети, деловодство, съдебни секретари. С договор № 885/25.04.2008г. Община Стара Загора прехвърли безвъзмездно на МП право на собственост върху имот – частна общинска собственост, а именно петия етаж от пететажна сграда с партер, два сутерена и таван /бивш "Партиен" дом/, находяща се на бул. "Руски" № 44, със застроена площ 2889 кв.м. за нуждите на Административен съд Стара Загора. На 7 декември 2012г. официално беше открита новата сграда на съда. С обособяването на административните съдилища като самостоятелни се гарантира непосредствено установяване на европейския правов ред, на европейските норми на отношения между гражданите и държавата. Това е и едно доказателство за реалната правна реформа у нас.

Сградата, с която Административен съд Стара Загора разполага в момента е модерна, функционална и обезпечава нуждите му. Осигурени са отлични условия на труд за съдиите и съдебните служители, водещи както до необходимото самочувствие и по-силна мотивация за работа, основа на бързо и качествено правораздаване, така и до дължимите се такива на гражданите за реално и пълноценно осъществяване правото им на достъп до правосъдие.

За стартиране на своята дейност Административен съд Стара Загора получава от Министерство на правосъдието 18 броя компютърни конфигурации, 3 броя принтери, 3 броя UPS и 1 брой лаптоп. С оглед непокритите нужди е потърсено съдействие от Председателя на ОС Стара Загора, от където са получени за временно ползване още 6 бр. компютърни конфигурации и 3 бр. принтери. Тази техника обаче се оказва крайно недостатъчна за техническата обезпеченост на дейността на съдиите и служителите на съда в края на 2007г. Липсата на достатъчна техническа обезпеченост се явява причина за забавяне обработката на делата.

През 2008г. година Административен съд Стара Загора получава от Министерство на правосъдието: сървър – 1 бр., компютърни конфигурации – 20 бр. копирна машина Toshiba – 1 бр., мултуфункционално устройство HP – 15 бр., лазерен принтер HP – 1 бр., звукозаписна техника за съдебни зали – 1 бр.

С решение на ВСС е увеличена бюджетната сметка на съда и закупена система за видеонаблюдение на стая за класифицирана информация, както и ЕХТ за e-studio283 – 1 бр., UPS 650 VA – 35 бр., сървърен шкаф 19" – 1 бр., шкаф комуникационно оборудване – 1 бр., лаптопи – 4 бр., мултимедиен проектор с екран – 1 бр., сървъри – 2 бр., мрежово оборудване. По този начин към 31.12.2008г. в Административен съд Стара Загора вече няма сериозни затруднения, обусловени от липсата на достатъчен брой компютри и периферия.

2.2. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ И НАТОВАРЕНОСТ

Към 31.12.2013г. по шат в Административен съд Стара Загора има 7 съдии, в т.ч. Административен ръководител – Председател, един Зам. административен ръководител и зам. председател и 5 съдии. Числеността на съдебните служители е 31 бр. В края на отчетния период не са налице незаети щатни бройки.

С Решение на ВСС по протокол № 28 от 15.06.2006г. е утвърдено обобщено длъжностно щатно разписание на Административен съд Стара Загора, с което са определени 10 броя длъжности за магистрати, от които един председател, двама заместник председатели, петима съдии и двама младши съдии. По предложение на административния ръководител на съда от 25.02.2008г. с решение на ВСС от 19.03.2008г. е намалена щатната численост на Административен съд Стара Загора с една щатна бройка "Заместник на административния ръководител – заместник председател" и е увеличена щатната численост с една щатна бройка съдия. С решение по протокол № 25/01.07.2010г. на ВСС, на основание чл. 30, ал.1, т.3 от ЗСВ е намалена

щатната численост на Административен съд Стара Загора с двете щатни бройки за длъжността “младши съдия”.

С решение по Протокол №3 от 19.01.2012г. съдия Радостин Радков, на основание чл. 171 от ЗСВ е назначен, считано от 30.01.2012г. на длъжността “Административен ръководител– Председател” на Административен съд София–град. С Решение на ВСС по Протокол №15/10.04.2012г., на основание чл. 30, ал.1, т.3 от ЗСВ е намалена числеността Административен съд Стара Загора с една щатна бройка “съдия”. В периода 05.03.2012г. до 08.06.2012г. дейността в съда е осъществявана от шест съдии, поради командироването на съдия Дарина Драгнева в Административен съд София – град. С Решение на ВСС по Протокол №18/17.04.2014г. е разкрита на основание чл.30, ал.1, т.3 ЗСВ една щатна длъжност “съдия” в Административен съд Стара Загора, считано от датата на вземане на решение, така че в настоящия момент броят на съдиите по щат в съда е отново 8 бр.

За обезпечаване нормалната работа на съда при създаването му, с утвърденото с Решение на ВСС по протокол № 28/15.06.2006г. обобщено длъжностно щатно разписание са предвидени общо 32 бр. съдебни служители.

С Решение на ВСС по протокол № 26/08.07.2010г. е увеличена щатната численост на Административен съд Стара Загора с две щатни бройки за длъжността “съдебен помощник” и броят на съдебните служители става 34. С Решение на ВСС по протокол № 13/14.04.2011г. щатната численост е намалена с една щатна бройка за длъжността “съдебен помощник”, а с Решение на ВСС по протокол №12 от 22.03.2012г. – с още една щатна бройка за длъжността “съдебен секретар”. С Решение на ВСС по протокол №31/25.07.2013г. щатната численост на Административен съд Стара Загора е намалена с 1 щатна бройка за длъжността “шофьор” и с три щатни бройки за съдебни служители – 2 бр. “съдебен деловодител” и 1 бр. “началник служба”. Решението на ВСС е обжалвано от Председателя на Административен съд Стара Загора. С Решение №1379/31.01.2014г. по адм. дело №12501/2013 на ВАС е отменено решението на ВСС. Така постановеното решение е обжалвано от ВСС. С Решение №6618/19.05.2014 по адм. д. №3797/2014г. петчленен състав на ВАС остава в сила обжалваното решение.

При така посоченото кадрово обезпечение от магистрати и съдебни служители, през 2013 г. в Административен съд Стара Загора са образувани за разглеждане общо 1205 бр. дела, които са с 14% повече от тези през 2012г. /1058 бр./, с 15% повече от тези през 2011г. /1050 бр./ и с 22% от постъпилите през 2010г. дела /990 бр./.

Според данни, публикувани от ВСС в обобщените статистически таблици за дейността на административните съдилища /Приложение №3 за 2010г., 2011г., 2012г. и 2013г. от статистическите отчети/ стойностите на показателя “натовареност по щат” по отношение брой дела за разглеждане и брой свършени дела за 2010г. и 2011г. са около средните за страната, през 2012г. се констатира увеличение и през 2013г. стойностите са над средните за страната.

Щатът на съдиите и натовареността на съда са свързани и с щата на съдебните служители. По последни данни на ВСС за 2013г. /Приложение №3 от статистическите отчети/ съотношението на съдебни служители към магистрати е 4.43 при средни стойности за страната 3.36. След увеличаване щата на съдиите, считано от 17.04.2014г. /8 бр./, съотношението на съдебни служители към магистрати ще бъде 3.88, т.е. около средните стойности за страната.

С оглед установената натовареност на съда считам, че утвърденият щат на магистратите – общо 8 броя /считано от 17.04.2014г./ и съдебни служители – 31 бр. е оптимален, като с този щат успешно ще се поддържа и подобрява достигната бързина и качество на съдопроизводството. От изложените данни е видно, че броят на предвидените по сега утвърденото за съда щатно разписание служители обезпечават

работата му, а постигнатите резултати са доказателство, че при осъществяване на своята дейност, съдебната администрация се ръководи от принципите на прозрачност, бързина и ефективност. Обемът на делата и повишените изисквания за качество на работа, изискват съдът да е обезпечен с достатъчен брой съдебни служители, от което пък зависи сročността и качеството на работата на магистратите и резултатите на съда като цяло.

Считам, че след като новоразкритата с Протокол на ВСС №18/17.04.2014г щатна длъжност "съдия" бъде заета, натовареността на магистратите ще бъде регулирана и до извършване на следващ анализ, щатната численост на съда не следва да се увеличава.

"Натовареност по щат" в Административен съд Стара Загора и Р. България

Година	Административен съд Стара Загора		Република България	
	Брой дела за разглеждане	Брой свършени дела	Брой дела за разглеждане	Брой свършени дела
2010	12.36	11.26	12.87	10.58
2011	12.04	10.68	14.19	11.78
2012	14.15	12.76	14.47	11.92
2013	15.74	13.69	15.43	12.95

2.3. ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ

Административното ръководство на съда от неговото създаване се осъществява от съдия Пламен Петрунов.

Съдиите са разпределени по състави, както следва:

– състави, разглеждащи първоинстанционни дела /в настоящия момент – 7 бр., а след заемане на свободния щат за съдия – 8 бр./;

– състави и председатели, разглеждащи касационни дела – 2 състава.

В съда няма обособени отделения и специализирани състави. Заседателните дни на съставите са определени по утвърден от Председателя на съда месечен график. Със заповед се определят съдебните състави, за графика на дежурствата през съдебната ваканция.

Съгласно данни на ВСС /Таблица 3 от статистическите отчети/ числеността на съдебните служители на Административен съд Стара Загора към 31.12.2013г. е 31 бр., разпределени в обща администрация, специализирана администрация и технически длъжности.

Всички дела, образувани след месец март 2007г. са въведени във функциониращата "Съдебно административна система"

Със Заповед № 158–1/03.09.2009г. е утвърден Правилник за организацията на работа в Административен съд Стара Загора, с който са регламентирани правата и задълженията на съдебните служители от съответните служби.

Председателят на съда е издал заповед № 33/05.02.2009г., с която на основание чл. 29 от ПАРОВАС /сега ПАС/ е разпоредил в Административен съд Стара Загора да се водят на електронен и съответно на хартиен носител следните деловодните книги: входящ и изходящ дневник, азбучен указател, описна книга на административните дела – I инстанция, описна книга на касационните дела, срочна книга на административните дела – I инстанция, срочна книга на касационните дела, книга за закрити и разпоредителни заседания, разносна книга. Делата се завеждат и образуват по реда на

ПАРОАВАС /сега ПАС/, като върху всеки приет в съда документ – искови молби /молби/, се отбелязва регистрационен номер и дата на постъпване па документа в съда. Книжата по образуваните дела се поставят в папки по образец при спазване на регламентираното цветово обозначаване по чл.92, ал.1 от ПАРОАВАС /сега ПАС/. Новообразуваните дела се вписват, комплектоват и докладват своевременно.

Ръководството на съда осъществява периодичен контрол по движението и съхраняването на делата. Със Заповед № 32/18.05.2011г, на Председателя на съда е разпоредено завеждащият служба “Съдебно деловодство”, съобразно разпоредбата на чл. 106 от ПАРОАВАС /сега ПАС/, да извършва ежемесечна проверка и изготвя писмена справка за делата, които не са насрочени. Контрол по изпълнение на заповедта е възложен на съдебния администратор. Деловодните книги се проверяват ежемесечно от съдебния администратор, за което е положен подпис и дата от проверката.

Със Заповед № 46/19.10.2011г. в Административен съд Стара Загора са утвърдени Вътрешни правила за изпращане на съобщения и призовки чрез електронен пощенски адрес по реда на чл. 137, ал. 2 от АПК. Разпоредено е всички лица, които са заявили, че желаят да получават призовки и съобщения по електронен път, да бъдат уведомени за утвърдените правила, като за целта е изготвено заявление по образец приложение № 1 към правилата.

Създадена е специална Книга за мнения, предложения, препоръки на гражданите, която по инициатива на съда се води от 2008г. и съдържа похвали и благодарствени писма от граждани и юридически лица.

В Административен съд Стара Загора делата се разпределят на принципа на случайния подбор, чрез програмата Law Choice, предоставена от ВСС. На постъпилите в съда книжа в регистратурата се поставя печат с входящ номер и дата върху писмото от административния орган, с което е изпратена подадената жалба, ведно с административната преписка.

Резултатите от проверката на ИВСС /05.03.2012г. – 09.03.2012г./ на Административен съд Стара Загора показват, че се спазва изискването по чл. 46, ал. 1 от ПАРОАВАС /сега ПАС/, делата да се образуват и разпределят в деня на постъпването, или най-късно на следващия ден, след постъпване на книжата в съда, с минимални отклонения. Делата се образуват и разпределят от Председателя на съда, или в негово отсъствие от Заместник председателя, като печатът за образуване на делото се поставя върху жалбата. За разлика от този печат за образуване на делото, печатът с входящ номер и дата се полага от служителя в регистратурата върху писмото на административния орган, с което е изпратена жалбата.

Председателят на съда е утвърдил през месец октомври 2008г. и месец септември 2011г. Вътрешни правила за ползване на програмния продукт за случайно разпределение на делата в Административен съд Стара Загора. Съгласно утвърдените вътрешни правила, извършеното разпределение се отразява в протокол, подписан от Председателя на съда, който се съхранява в кориците на съответното дело. Определен е и процентът на натовареност на съдебните състави – 100 % на всички съдии и 50 % на Председателя на съда. Върнатите административни дела по реда на инстанционния контрол се разпределят без участие на конкретен докладчик. Разпоредено е исканията по чл. 304 АПК за налагане на глоби при неизпълнение на съдебни актове да се разпределят на административния ръководител и на заместника на административния ръководител. По дежурство се разпределят делата по чл. 329, ал. 3, т. 6 ЗСВ в периода на съдебната ваканция, включително и такива по преценка на административния ръководител на съда, съгласно издадена Заповед за дежурство. Достъп до програмата за случайно разпределение на делата има Председателят на съда, а в негово отсъствие, с изрична заповед Заместник председателят на съда, или друг определен съдия.

Резултатите от проверката на ИВВВ показват, че не са установени случаи на манипулиране на системата за случаен избор, с цел нарушаване прилагането на принципа по чл. 9 от ЗСВ, както и грешки и слабости при разпределение на делата на случаен принцип.

Председателят на съда, а в негово отсъствие – Заместник председателят, разполагат с електронен подпис и съобразно разпоредбите на Наредба № 14/18.11.2009г. на МП за реда и начина за предоставяне достъп на органите на съдебната власт до Национална база данни "Население" извършват справките, за което има предоставен достъп.

2.4. АНАЛИЗ НА СВЪРШЕНИТЕ ДЕЛА. ДОСТИЖЕНИЯ. ПРОБЛЕМИ ПО ДВИЖЕНИЕТО И ПРИКЛЮЧВАНЕТО НА ДЕЛАТА

Броят на свършените дела през 2013г. в Административен съд Стара Загора 1150 бр. е със 7% по – голям от този през 2012г. /1072 бр./, с 12% по – голям от този през 2011г. /1025 бр./ и със 6% по – голям от броя дела през 2010г. /1081 бр./. Според статистическите данни, изнесени в последния аналитичен доклад за отчитане натовареността на съдилищата в Република България /март 2014г./ съдилищата са разпределени в четири групи.. Свърхнатоварени са Административен съд София – град с 30.80 бр. и Административен съд Перник – 30.77 бр. дела за разглеждане месечно на един съдия по щат. С висока натовареност /над 20 дела месечно за разглеждане на един магистрат/ през 2013 г. са около 11% от административните съдилища и това са в градовете: Бургас – 24.45 бр.; Пловдив – 23.69 бр. и Велико Търново – 20.15 бр. Средно натоварени /в тази група попада Административен съд Стара Загора/ между 11 и 20 дела месечно за 2013г. са около 53% от съдилищата /при 44% за 2012г./. С ниска натовареност /под 11 дела месечно/ са около 29% от административните съдилища. Статистиката сочи, че повече от половината административни дела през 2013г. са били разгледани от съдиите в петте административни съдилища в София – град, Бургас, Варна, Пловдив и Велико Търново. Останалите 23 административни съдилища са разгледали по-малко от половината административни дела за 2013г.

Този факт сочи за силна диспропорция в натовареността на административните съдилища. Мнението ми е, че е необходимо детайлно изследване на различните фактори, които определят териториалното разпределение на административните дела, както и разработване на обосновано предложение за оптимизиране на броя и съдебните райони на съществуващите 28 административни съдилища. По отношение на Административен съд Стара Загора статистическите данни сочат, че постъплението на дела расте, респективно расте и натовареността му спрямо средната за страната.

От свършените общо 1150 бр. дела, 543 бр. /47%/ са първоинстанционни дела. Броят им бележи слаб ръст от 3% в сравнение с 2012г. /525 бр./. Спрямо 2011г. и 2010г. е налице намаление, съответно със 7% /583 бр./ и с 20% /676 бр./.

Ръстът в броя постъпили, респективно в броя свършени дела в Административен съд Стара Загора се дължи на касационните дела – 607 бр. за 2013г. Увеличението е с 11% спрямо 2012г. /547 бр./, с 37% спрямо 2011г. /442 бр./ и с 50% спрямо 2010г. /405 бр./. Статистическите данни сочат, че броят свършени касационни дела в страната показва също възходяща тенденция /2013г. – 19770 бр., 2012г. – 18204 бр., 2011г. – 14552 бр. и за 2010г. – 11524 бр./.

Интерес представлява сравнителният анализ на вътрешната структура на свършените дела в Административен съд Стара Загора и страната. Определено делата с по – висока фактическа и правна сложност са първоинстанционните. Налице е ясно изразена тенденция към намаление на процента им спрямо общия брой свършени дела

през последните четири години, но относителният им дял спрямо всички свършени дела за страната е значително по-висок, от този за Административен съд Стара Загора:

- за страната: 2010г. – 70%, 2011г. – 66 %, 2012г. – 59% и 2013г. – 59%
- За Административен съд Стара Загора: 2010г. – 63%, 2011г. – 57 %, 2012г. – 49% и 2013г. – 47%.

Правейки анализ на броя свършени дела в Административен съд Стара Загора ясно се очертават две положителни тенденции: расте като цяло броят на делата, свършени в тримесечен срок /2013г. – 93%, 2012г. – 85%, 2011г. – 87%, 2010г. – 85%/., както и броят на делата, приключили със съдебен акт по същество. /2013г. – 83%, 2012г. – 83%, 2011г. – 78%, 2010г. – 80%/.

Средната продължителност от образуването на делото до приключването му със съдебен акт по същество – с решение, или определение в Административен съд Стара Загора за 2013г. е три месеца, тъй като само 7% /86 бр./ от свършените дела не са приключили в този срок. Това е при положение, че през месец декември са образувани 99 бр. дела, чието цялостно приключване в рамките на отчетния период е практически невъзможно. През 2012г. 15% /160 бр./ от свършените дела не са свършени в тримесечен срок, при което през 2013г. не само е запазена но и развита положителната тенденция за своевременно приключване на делата и то при положение, че с акт по съществото на спора са приключени 955 дела – 83% от всичко свършени дела. По данни на ВСС /Приложение №1 от статистическите отчети/ показателите на Административен съд Стара Загора са значително над средните за страната за всяка една от анализиранияте години – за 2013г. с 20%, за 2012г. с 13%, за 2010г. и 2011г. с 12%.

Ще наблегна на факта, че 100% от съдебните актове по делата през 2013г. са постановени в едномесечен срок, при 99,63% за 2012г.; 99,41% за 2011г. и 99,63% за 2010г., т.е. стриктно се спазва изискването за изготвяне на съдебните актове в законоустановения срок, по всяко едно дело. За съпоставка: през 2013г. средно за страната 92% от съдебните актове по делата в административните съдилища са произнесени в едномесечен срок, за 2012г. – също 92% и за 2011г. – 93%.

До известна степен много високите стойности на показателя “бързината на съдопроизводство” в Административен съд Стара Загора се дължи и на вътрешната структура на броя свършени дела: през 2013г. 47% от делата са първоинстанционни /за страната – 59%/.

Много позитивна е и втората тенденция: През 2013г. и 2012г. намалява спрямо предходните две години броят на делата, приключващи с прекратяване на производството по делото, при отчитане на значително завишения брой постъпили такива за разглеждане. С акт за прекратяване на производството през 2013г. са приключили 195 бр. дела /общ брой дела за разглеждане 1322/, при 161 бр. за 2012г. /1189 бр. за разглеждане/; 226 бр. за 2011г. /1156 бр. за разглеждане/; 211бр. за 2010г. /1187 бр. за разглеждане/. Следва да се отбележи, че и в случаите, когато производството по делото е прекратено се налага пълно и всестранно изясняване на относимите факти и обстоятелства, с оглед постигане законосъобразен резултат. И по този показател стойностите на Административен съд Стара Загора са значително по – добри от тези за страната /за 2011г, 2012г. и 2013г. – прекратените дела са с 4% по – малко от тези средно за Р.Б. , а за 2010г. – със 6%/

Като обобщение следва да се посочи, че бързината на съдопроизводството в Административен съд Стара Загора е впечатляваща, с което е изпълнено едно от изискванията към правораздавателните органи, при отчетената завишена натовареност откъм брой постъпили дела и намаляване на тези, приключващи с прекратяване на производството.

Свършени дела в Административен съд Стара Загора и Р. България
в 3 – месечен срок и със съдебен акт по същество.

Година	Административен съд Стара Загора		Република България	
	% дела в 3 – месечен срок	% дела със съд. акт по същество	% дела в 3 – месечен срок	% дела със съд. акт по същество
2010	85%	80%	73%	74%
2011	87%	78%	75%	74%
2012	85%	83%	72%	79%
2013	93%	83%	73%	79%

Причините за неприключване на делата в по-кратък срок произтичат от процесуалните действия на страните и административните органи, като основните от тях са:

– Несъответствие на подадената до съда жалба, или искова молба, с императивни законови изисквания, което несъответствие води до оставянето им без движение за отстраняване на нередовностите, като едва след това делото бива насрочено в съдебно заседание;

– Неизпълнение на законното изискване жалбата до съда да се подаде чрез органа, издал оспорвания административен акт. Това обективно налага допълнителни процесуални действия от страна на съда по изискването на преписката от административния орган, които действия, макар и предприети своевременно, забавят насрочването и разглеждането на делото;

– Неприлагане от административният орган към преписката на изискуемия се списък на страните в производството по издаване на административния акт, или непълнен такъв, или с посочени неточни адреси. В тези случаи, едва след допълнително установяване на страните по спорното правоотношение и конституирането им, може да се предприемат действия по разглеждане на делото в съдебно заседание.

Удължаване на срока за разглеждане при някои дела произтича от спецификата им. Например тези, /образувани по жалби срещу подзаконовни нормативни актове и общи административни актове/, при които е налице задължение за съобщаване на оспорването в “Държавен вестник”, като оспорването обикновено не е съпроводено със своевременно внесена такса за извършване на дължимото се обявление.

За правилното решаване на част от делата за разглеждане се налага назначаване на вещи лица, с оглед спецификата на материята, което също е предпоставка за удължаване на срока за приключването им.

Удължаване на срока за разглеждане на делото е налице и в редките случаи на отменен от горната инстанция съдебен акт, когато делото се връща за продължаване на съдопроизводствените действия, или за ново разглеждане, както и тогава, когато се наложи възобновяване на производството в срока за произнасяне на дължимия съдебен акт. Последното произтича и от обстоятелството, че след приключване на съдебното дирене в съдебно заседание, в представени от страните писмени защиты се излагат нови фактически основания, подлежащи на проверка, чрез събиране на нови доказателства, включително и при представяне на такива към самата защита.

Налага се изводът, че само при надлежно изпълнение на вменените от закона задължения от страните в процеса и своевременно предприемане от страна на съда на дължимите се процесуални действия е налице възможност за приключване на производството по всяко едно дело в разумен срок, при положение, че разглеждането в такъв е от изключително значение в административното правораздаване.

Независимо от наличието на причини, забавящи съдопроизводството, в края на отчетния период са останали висящи само 95 бр. административни дела и 77 касационни такива или 13% от общия брой дела за разглеждане – 1322 бр. /при 10% за 2012г., 11% за 2011г. и 9% за 2010г./. Статистическите данни сочат, че висящността в края на последните четири години е относително постоянна величина, като през 2013г. е леко увеличена, което до голяма степен се обуславя от завишения брой постъпили дела, включително и в края на годината. Позитивен е фактът, че процентът висящи дела в Административен съд Стара Загора в края на всяка една от годините е много по – нисък от средния за страната – за 2013г. с 8%, за 2012г. с 15% , за 2011г. с 11% и за 2010г. с 13%.

Брой висящи дела в Административен съд Стара Загора и Р. България

Година	Административен съд Стара Загора			Република България		
	Бр. дела за разглеждане	Бр. висящи дела	% висящи дела	Бр. дела за разглеждане	Бр. висящи дела	% висящи дела
2010	1187	106	9%	48953	10754	22%
2011	1156	131	11%	54944	12220	22%
2012	1189	117	10%	59179	14513	25%
2013	1322	172	13%	61093	12596	21%

През 2013г. общо са обжалвани 221 съдебни акта, или 19% от постановените такива. Процентът на обжалваните дела през анализирания четиригодишен период е почти константна величина /между 18% и 20%/ и по – нисък за всяка една от годините от средния за страната. Малкият брой обжалвани дела сам по себе си е белег за високо качество на съдопроизводството. Във всички останали случаи производството е приключило с постановления от съдията съдебен акт, което налага единствения извод за правилно приложение на закона, надлежно изложение в мотивите по делото, възприети изцяло от страните по него и в цялост за нарастнало доверие към дейността на съда. Върнатите от обжалване дела през 2013г. са 229 броя.

През 2013г. са потвърдени 76% от върнатите от обжалване дела при 75% за 2012г., 71 % за 2011г. и 72 % за 2010г. Видно от посочените данни общо потвърдените от ВАС решения и определения, постановени от магистратите в Административен съд Стара Загора, като процент от върнатите от горната инстанция дела, са в близки граници в четирите последователни отчетни периода, което говори за постоянство и изключително добро качество на постановените съдебни актове. Процентът на потвърдените съдебни актове през анализирания четиригодишен период се увеличава и докато през 2010г. и 2011г. е малко под средния за страната, през 2012г. и 2013г. е по – висок.

Считам, че независимо от постигнатите и запазени в годините отлични резултати, е необходимо да се работи в посока всеки един магистрат да продължава да постановява съдебните си актове при пълна и всестранно изяснена фактическа обстановка, при правилно приложение на относимия закон и съобразяване със съдебната практика, за постигане максимално високо качеството на работа.

Броят на изцяло отменените съдебни актове през 2013г – 36 бр. спрямо постановените такива от магистратите в съда – 1150 бр. е незначителен –едва 3%. , при 41 бр. за 2012г. /3.8% от бр. постановени съдебни актове/, 49 бр. за 2011г. /4.8% от бр. постановени съдебни актове/ и 48 бр. през 2010г. /4.4% от бр. постановени съдебни актове/.

Качество на съдопроизводството
в Административен съд Стара Загора и Р. България

Годи на	Административен съд Стара Загора			Република България		
	Бр. постановени съдебни актове	% обжалвани дела	% потвърдени дела	Бр. постановени съдебни актове	% обжалвани дела	% потвърдени дела
2010	1081	20%	72%	38199	22%	73%
2011	1025	18%	71%	42724	21%	75%
2012	1072	18%	75%	44666	26%	74%
2013	1150	19%	76%	48497	24%	74%

Тези данни сочат за постигнати отлични резултати, които са следствие от усилията на магистратите при разглеждане на всяко едно дело да изяснят спора в пълнота от фактическа страна, при събиране на всички относими и допустими доказателства, в рамките на изведеното в АПК служебно начало, а от друга страна да приложат правилно материален закон, при съобразяване и с установената съдебна практика. Следва да се отбележи, че уеднаквяването на практиката, постановяването на безпротиворечиви решения на горната инстанция, води и до положителни резултати в правораздавателната дейност на Административен съд Стара Загора.

Позитивна е тенденцията към намаляване на случаите, в които се стига до отмяна на определенията за прекратяване на производството по делото, както и за обезсилване на постановените съдебни решения, поради приета от горната инстанция недопустимост на подадена жалба до съда. Това произтича от действията на съдиите, при извършването от тях пълна и точна начална преценка на допустимостта на подадените пред съда жалби и иски молби, като този положителен резултат следва да бъде запазен и занапред.

В някои случаи затрудненията на съда произтичат от съществуващата противоречива практика на ВАС, водеща и до различен краен резултат по един и същ и сходни казуси. Уеднаквяването на практиката, постановяването на безпротиворечиви решения на горната инстанция ще доведе до допълнително подобряване на наличните отлични резултати в правораздавателната дейност на Административен съд Стара Загора.

2.5 КОНСТАТАЦИИ ОТ ИЗВЪРШЕНИТЕ ПРОВЕРКИ

Отлични резултати са констатирани при извършената планова проверка на съда в периода 05.03.2012г. до 09.03.2012г. от Инспектората при ВСС, обективирани в Акт за резултатите от провеждането ѝ.

Изрично в изводите е посочено, че организацията на административната дейност в съда е много добра и това в голяма степен се дължи на усилията на административния ръководител и на съдебния администратор, както и, че отделните служби работят ефективно, при отлично взаимодействие помежду си, поради което административното обслужване на гражданите се извършва своевременно и бързо. Изтъкната е съществуващата много добра организация по образуването и движението на административните дела, при спазването на реда по ПАРОВАС /сега ПАС/.

Прието е при извършената проверка, че е налице надлежно спазване на двумесечния срок по чл. 57, ал.1 от АПК от съдиите, както и своевременното им произнасяне по проверка редовността и допустимостта на подадените жалби, съгласно разпоредбите на чл. 158 и чл. 159 АПК, както и своевременно уведомяване на

жалбоподателите за дадените от съда изчерпателни указания за отстраняване на налични нередовности. Посочени са надлежните действия на съдиите за събиране на доказателства, за насрочване, при отлагане на делото в съответствие с изискванията на закона, както и липсата на нередовно призоваване на страните, което е много рядка причина за отлагане на делото. Съгласно акта, съдебните решения се постановяват в законоустановения срок. Общият и основен извод е, че съдиите и съдебните служители в Административен съд Стара Загора изпълняват задълженията си точно и отговорно, работят много добре по образуването, движението и приключване на административните дела.

Като препоръка е дадено съдиите от административен съд Стара Загора да извършват по – задълбочена предварителна подготовка на делата, преди насрочването им в открито съдебно заседание и преди обявяване ход на делата по същество, с цел недопускане неоснователно забавяне на съдебното производство, както и да ползват предвидените процесуални правила за дисциплиниране на участниците в процеса.

Въз основа на тези изводи, дадените основни препоръки са административният ръководител и съдебният администратор да продължат и в бъдеще много добрата организация и контрол на дейността в съда, констатиращи при извършената комплексна планова проверка, както и да се продължи установената добра практика в съда по чл. 106 ПАРОВАС /сега ПАС/.

3. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СТАРА ЗАГОРА. МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ И ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА УСТАНОВЕНИТЕ СЛАБОСТИ.

Въз основа на направения анализ и оценка на състоянието на Административен съд Стара Загора, на посочване достиженията и проблемите в неговата дейност, намирам, че следва да бъдат следвани няколко приоритетни цели, които да бъдат осъществени посредством предприемането на съответни мерки за реализирането им. Тези цели са свързани с повишаването на бързината, ефективността, качеството, достъпността и прозрачността на правораздавателната дейност, с осигуряването на върховенството на закона и с повишаване на доверието в съдебната система. Принципите, израз на които са тези цели са: законност, независимост, прозрачност, срочност, честност, етичност, контрол и отчетност.

3.1 Анализ на системата за оценка на натовареността.

И в настоящия момент натовареността на съдилищата се определя по броя дела, които са решени в рамките на една година. При тази система не е възможно да се прави сравнение между различните видове дела, доколкото се отчитат само броя дела, но не и тяхната специфична сложност. През изминалата 2013г и настоящата 2014г. усилията на ВСС бяха насочени към задълбочен анализ на втория модел за отчитане на натовареността, основаващ се на претеглената стойност на делата. При тази система на всяка категория /група/ дела се дава определено тегло /тежест/, въз основа на средното необходимо време за решаването им. На заседание на ВСС /Протокол №23/05.06.2014г./ са представени “Основни резултати от емпирично изследване за натовареността на съдиите за периода декември 2013г. – януари 2014г.”. Пилотното проучване е с методологически цели, като основната от тях е да се потърси обратна връзка със съдиите и чрез техните оценки и коментари, съгласия и несъгласия, да се усъвършенства методологията за оценка на натовареността.

Конкретно за административните съдилища са анализирани 171 бр. анкетни карти по първоинстанционни административни дела и 71 бр. анкетни карти по

касационни административни дела. Анкетираните съдии са определили, че делът на по – тежките първоинстанционни дела към по – леките такива е 60% към 40%, а при касационните дела: 55% към 45%. Изводите са, че около и над 2.5 пъти средно и при първоинстанционните, и при касационните административни дела е необходим по – голям разход на време за извършване на конкретно процесуално действие. Т.е. дори при това елементарно деление на делата /на “по – леки” и “по – тежки”/ е ясно, че за “по – тежките” е необходимо около 2.5 пъти повече време за приключването им.

Считам, че една от първите ми задачи, ако бъде избран за Административен ръководител на съда, е да направя анализ, съвместно с всички съдии и позовавайки се на опита и високия им професионализъм, на фактическата и правна сложност на постъпващите в съда дела и в зависимост от получените резултати, да бъде увеличен броя на обособените групи дела в програмата за случайно разпределение на делата. По този начин ще се постигне равномерна натовареност на магистратите не само откъм брой дела за разглеждане, но и относително по – равномерна натовареност откъм брой “по – тежки дела” /“по – леки”/ дела.

Като позитивна, в разрешаването на проблема с натовареността, определям и новата концепция на ВСС, относно натовареността на административните и зам. административни ръководители, изложена в последния Доклад на Комисията по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт /приет с решение на ВСС от 29.05.2014г./. Определен е минимален процент на натовареност на председателите и заместник – председателите при разпределение на постъпващите във всяка група съдебни дела от съответната материя, по съответните инстанционни нива. Административните съдилища са разделени на четири групи, в зависимост от числеността на съдиите и съдебните служители.

С посочено разделение, за първи път е нарушена създадената през годините “уравниловка” на съдилищата, защото е ясно, че колкото по – голям е един съд, толкова по – голям брой и по – тежки дела постъпват за разглеждане, респективно толкова по – голямо е натоварването на председателите /и техните заместници/ с чисто административна работа. Считам обаче, че натовареността следва да се определя не съобразно броя на служителите, а само от броя на съдиите. В този смисъл споделям становището на председателите на Административен съд София – област и РС Нови Пазар, визирани в посочения доклад.

На 04.06.2014г. ВСС прие решение да започне пълното изследване на натовареността на съдебната система, чрез попълване на анкетни карти. Изследването трябва да отчете различията в необходимото време за разглеждане на всеки вид дело, както с оглед фактическата и правната му сложност, така и в зависимост от наличието на специализация по видове дела в конкретния съд. Считам, че проблемът с липсата на приета средна норма за натовареност рефлектира върху всички важни за професионалното развитие на магистратите насоки и е наложително този въпрос да се реши, чрез извършване на анализ на сегашната натовареност и приемане на средни норми, приложими за всички съдилища.

Като Председател на ОС Стара Загора през последната година станах свидетел на необяснимо намаляване на комплексната оценка в атестациите на колеги, при условие, че по данни на ВСС, ОС Стара Загора е третият по натовареност съд в страната. Вече споменах, че с решение на ВСС по протокол №31/25.07.2013г. щатната численост на Административен съд Стара Загора беше намалена с 4 щатни бройки, като през 2014г. решението на ВСС е отменено от ВАС. Мотивите за отмяната са “че в резултат на липсата на ясно определени критерии за степен на натовареност на органите на съдебната власт и в частност на съдилищата, решенията за съкращаване на щатни бройки в Административен съд Стара Загора са взети в нарушение на законното

изискване броят на съдебните служители да се определя в зависимост от степента на натовареност на съда, което обуславя и тяхната незаконосъобразност. Нарушен е и основният принцип на административния процес за равенство, според който при еднакви условия, сходните случаи се третират еднакво”. Мнението ми е, че по този проблем се говори само в бъдеще време вече години наред, без да са ясни критериите за “нормална натовареност”.

Ако бъде избран за Председател на Административен съд Стара Загора, това ще бъде една от първите задачи, които ще трябва да реша. От активното участие на магистратите /с попълване на анкетните карти/ зависи събирането на надеждна, точна и достоверна информация, която да послужи за изработването на “средна норма” на натовареност.

3.2. Анализ на програмата за случайно разпределение на делата. Равномерна натовареност на магистратите с отчитане на фактичестката и правна сложност на делата

Решението на ВСС от 31.10.2013г. е първия опит да реши проблема с прилагането на няколко програми за случайно разпределение на дела, като предприема мерки за въвеждане на единен централизиран продукт. За първи път ръководен орган на съдебната система предприема мерки за подобряване и независимо оценяване на двете програми Law Choice и АСУД, с цел да избере една от тях за единно приложение в съдебната система, т.е. кадровият орган въвежда обща рамка за приложение на чл.9 ЗСВ. Случайното разпределение на делата беше една от основните теми и при изслушването на кандидатите за главен съдебен инспектор, като общата теза е, че ИВСС не е взел всички необходими мерки, за да реши проблема със софтуера за случайното разпределение на делата.

Мнението ми е, че създадената до настоящия момент организация на административната и съдебна дейност в Административен съд Стара Загора гарантира прозрачност и ефективност при образуване, разпределение, движение и приключване па делата.

Разпределението на делата следва да продължи да се извършва при спазване па принципа за случайния подбор, чрез предоставената от ВСС програма за разпределение на делата. С нея се постига относителна равномерност на натоварването, като за Административен съд Стара Загора средно се отчита само 1 – 2 бр. разлика в края на годината между всички съдии. Общият брой приключили дела – с акт по съществуото на спора, съответно с прекратителен такъв, както и разгледаните дела в тримесечен срок е близък за всеки един от магистратите, при положени от тях лични усилия и степен на натовареност, с оглед приключване на делата в разумен срок.

Налага се изводът, че програмата за случайно разпределение на делата, при така организирания начин на работа, не отчита тежестта на отделните видове дела. Вече коментирах този проблем и се надявам да го разреши след провеждане на емпирично изследване за определяне на тежестта на отделните видове дела, съгласно одобрената от ВСС методология. Равномерната натовареност на магистратите, с отчетена сложност на делата е задача, която следва да стои пред ръководството на съда, като един от приоритетите в съдебната дейност.

Тук е мястото да отбележа, че ще търся оптималния баланс между показателите “брой дела” и “фактичестка и правна сложност”. Статистическите данни показват, че колкото повече групи дела са обособени в програмата за случайно разпределение на делата, толкова по – големи разлики се отчитат в броя разпределени дела на един съдия в края на годината. Така например в Административен съд Благоевград са образувани 18 групи дела, като най – голямата отчетена разлика е от 12

бр. дела. В Административен съд Разград групите са 9 и съответно разликата в края на годината – по – малка. Само практиката може да покаже оптималния вариант. Разбира се има възможност, която дава програмата за случайно разпределение на делата, при наличие на по – голяма разлика в края на годината, делата да не се “занулят” и през следващата година да се “изравнят”. Въпреки констатираните малки разлики, делата в Административен съд Стара Загора в края на 2013г. не са занулени, като анализът на последните протоколи, изпратени във ВСС показва, че в настоящия момент делата са изравнени почти на 100%.

Отделно от изложеното, намирам, че следва да се извърши анализ на видовете дела, отчитани в статистическите таблици като “други административни дела”, като за 2010г. в съда са образувани 226 бр., през 2011г. – 134 дела, през 2012г. – 109 дела, а през 2013г. – 149 дела. В този смисъл следва да се извърши анализ на видовете дела, отчитани в тази група, като при необходимост се обособи нова група /групи/ дела по законите, по които са налице най-много образувани дела. Статистическите данни показват, че през 2013г. като “други административни дела” са образувани 27% от първоинстанционните дела в Административен съд Стара Загора /26% средно за страната/. През 2012г. стойностите са съответно: за Административен съд Стара Загора – 21% и за страната – 20%. ВСС предприе първите крачки в тази насока, като направи проучване в съдилищата, какви точно дела /по кои закони/ влизат в категорията “други”, тъй като очевидно техният относителен дял расте.

Дейностите, които съм набелязал по отношение спазване на принципа за случайно разпределение на делата и постигане на равномерна натовареност на магистратите и съдебните служители са в следните аспекти:

- Разпределянето на делата да се извършва и занапред от административния ръководител, или неговия заместник, при стриктно спазване на утвърдените вътрешни правила;

- Дефиниране в детайли категориите дела, по които законът изисква бързо произнасяне;

- Периодично обновяване предоставения от ВСС програмен продукт за разпределение на делата, чрез инсталиране на актуална и подобрена версия;

- Ежемесечно наблюдение на броя на висящите дела на всеки един магистрат и в случай на повишен брой висящи дела и натовареност над средната, извършване анализ на причините, довели до това и предприемане на съответните действия за отпадането им;

- Спазване принципа на екипност между съдии и съдебни служители;

- Възлагане на допълнителни функции на съдебните служители в случай на отсъствие на съдебен служител, свободен щат, или временна претовареност

3.3. Електронно правосъдие

В Стокхолмската програма на Европейския съвет за периода 2009г. – 2014г. е поставен акцент върху електронното правосъдие, като изрично е подчертано, че следва електронното правосъдие да се интегрира във всички области на гражданското, наказателното и административното право, с цел да се подобри достъпът до правосъдие и да се засили сътрудничеството между административните и съдебните власти. Реформата на съдебната система е безусловно свързана с въвеждането на електронното правосъдие.

Това е комплекс от финансови, организационни, технологични, образователни и нормативни мерки, целящи ефективното използване на информационните и комуникационните технологии в съдебната система. При него чрез пълноценно използване на информационните технологии се осигурява ефективност и прозрачност

на съдебната система и удобство за гражданите и юридическите лица. То дава възможност процесуалните права да бъдат упражнявани в електронна форма, да се обезпечи вътрешната организация на работа с електронни дела, да се извършва обмен на електронни документи между различните органи на съдебната власт, от една страна, и между тях и административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи публични услуги, от друга.

Считам, че електронното правосъдие трябва бъде въведено като право, а не като задължение за гражданите. То само разширява възможностите за избор на начин за упражняване на правата им и по електронен път, като остава опцията да бъде предпочетена традиционната форма за протичане на производствата.

Мнението ми е, че трябва да бъдат подкрепени усилията на ВСС и в частност на ВАС в тази насока, като първите, най – важни стъпки вече са направени. ВАС прие стратегия за “европейско правосъдие” /09.05.2014г./, спечели и пилотен проект за създаването на единна деловодна информационна система между всички административни съдилища в страната и ВАС. Има избран изпълнител, след проведена обществена поръчка, за създаването на единна деловодно–информационна система на всички 28 административни съдилища в страната и ВАС. След като всички съдилища в рамките на административното правосъдие преминават на единна деловодна система, оттук нататък следващата стъпка по този проект е създаването на електронното дело – делата изцяло да преминават от инстанция на инстанции по електронен път, да се попълват с доказателства по електронен път и само да се съхраняват като архив в книжен формат /като застраховка срещу срыв на програмата/, което ще се прави от деловодството, не от съдията. Така една страна по дело може да се намира на другия край на света, достатъчно е да има електронен подпис, за да изпрати до съответния съд нужния документ и да си попълва делото с доказателства, без да ползва пощенски услуги и без опасения за спазването на сроковете. До момента електронното дело в системата на административното правосъдие е въведено в Португалия и Германия.

Считам, че към настоящия момент, с наличните информационни технологии, въведени в Административен съд Стара Загора, е поставено началото на прехода към електронно правосъдие.

Функционира интернет– страница на съда, съдържаща пълната и необходима на гражданите информация за дейността на съда, график на съдебните заседания и постановените от съда съдебни актове приключващи съдебното производство. Съобразно изискванията на чл. 64 от ЗСВ, е създаден и уеб портал за достъп до информация за цялостното движение на съдебните дела. Адвокатите от АК град Стара Загора имат осигурен достъп до информация в реално време от САС "Съдебно деловодство", относно движението на делата, протоколи от съдебно заседание, постановени съдебни актове. Достъпът на адвокатите се осъществява чрез парола и потребителско име. По този начин страните и техните адвокати имат информация за движение на делата в реално време, което облекчава както тях, така и работата в деловодствата, като се пестят много време и пари. В щатното разписание съществуват и са заети длъжностите, обезпечавачи функционирането на ползваната техника.

Информационната система за управление на съдебните дела САС "Съдебно деловодство", разработена от "Информационно обслужване" АД гр.Варна, се използва в Административен съд Стара Загора от 2008г. и обхваща дейността на съдии, деловодители и секретари, формиращи електронна папка за всяко дело. Ежедневно финализиращите съдебни актове се публикуват на сайта на съда и се изпращат и публикуват на Централния уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове. Внедрена е информационна система с електронни табла, даваща информация, относно протичащите и предстоящите съдебни заседания. От 16.04.2014г. в Административен

сът Стара Загора могат да се извършват плащания по сметки на съда чрез ПОС терминал. Със Заповед №РД–21/15.05.2014г. са утвърдени вътрешни правила за организацията на работа при събиране на приходи и други постъпления чрез картови плащания, извършвани посредством терминални устройства ПОС в Административен съд Стара Загора.

Дейностите, които съм набелязал за постепенното “преминаване” на Административен съд Стара Загора към електронно правосъдие са:

– Сканиране на всички представени по делата документи и създаване на пълни електронни досиета. Наясно съм, че за това е необходима техника, както и чисто технологично време, но това е пътят за постигане на “пълно” електронно дело;

Ползите от това предложение биха били големи. На първо място, всяко дело ще бъде въведено на електронен носител и справките по нето могат да се извършват от всеки компютър с инсталирана деловодна програма. При въвеждането на документите на електронен носител ще бъде запазен техният вид към момента на сканирането им и последваща манипулация би била невъзможна /или трудно възможна/. Сканирането и въвеждането на документите е процес, който се регистрира от деловодната програма и позволява да се следи и контролира съвременното извършване на задълженията на всеки едни служител и магистрат, свързани основно с процесуалните срокове и съответно времето за обработване на документите. Това е и основна стъпка към контрол на спазването на времевите стандарти за работа в Административен съд Стара Загора, тъй като деловодната програма ще даде възможност за ефективен контрол за изпълнение на всеки един елемент от администрирането на делата. Налице е възможността за снабдяване с незаверени преписи от документи по дела, което ще спести време и средства. На следващо място изготвянето на електронни досиета на делата дава възможност при обжалване на постановените по тях актове и изпращане на делото на горна инстанция да бъде изпратено и електронното досие, съставено от първоинстанционния съд Освен това създаването на пълни електронни досиета на делата ще даде възможност след унищожаване на делото, същото да бъде възстановено бързо и лесно, при възникване на такава необходимост. Това ще бъде началото и на създаването на електронен архив на делата.

– Закупуване и включване на модул "Призовкар" към САС “Съдебно деловодство” със съпътстващо обучение за работа със софтуера на всички призовкари от Административен съд Стара Загора;

– Обновяване на сайта на съда /създаден през 2008г./, включващо осъвременяване на дизайна, разработване на нови функционалности, включване на нова информация /Стратегически план за развитието на Административен съд Стара Загора, Медийна стратегия на Административен съд Стара Загора, тематични анкети и резултатите от тях, раздел преюдициални запитвания и др./. Добре би било да се оповестяват всички извършени дейности по изпълнение на стратегическия и оперативен планове в различните насоки от дейността на съда ;

– Непрекъснато повишаване квалификацията на съдебните служители и магистрати – основна предпоставка за въвеждане на електронното правосъдие

Смятам за особено важно бъдещото обсъждане на няколко важни теми, които не са дефинирани до момента, в досега приетите стратегии за електронно правосъдие:

– Изискванията към интернет – страниците на органите на съдебната власт;

– Техническите изисквания за извършването на процесуални действия в електронна форма и начините за извършването им;

– Форматите и техническите изисквания, на които трябва да отговарят електронните документи, изпращани към и от органите на съдебната власт;

–Форматите на сканираните документи и на другите електронни доказателства, съхранявани по електронните дела;

Считам, че прилагането на електронно правосъдие е добра възможност за осигуряване на средства от еврофондовете, а чрез тях пък може да се разшири възможността бюджетът на съдебната власт да използва ресурс за подобряване на условията за работа на магистратите, че ще “лекува” правосъдната система и от корупция, и от забавяне на делата, че ще се минимизират съмненията за субективни, или повлияни от външен натиск решения, включително и на ръководителите в съдебната власт.

3.4. Ускорено решаване на делата – съдебно и извънсъдебно споразумение, медиация

Убеден съм, че единият от начините за гарантиране на по –бързо ефективно правораздаване е насочване на страните от съда към всички възможни способи за ускорено решаване на споровете – постигане на съдебно и извънсъдебно споразумение между страните, медиация и др. За това трябва съдът да създава и активно да поддържа отношения с организациите, предоставящи възможности за извънсъдебно решаване на споровете. Считам, че съдиите следва да бъдат мотивирани да бъдат по –активни и да насочват страните към използването на тези способи. Освен това смятам, че ще бъде изключително полезно на Интернет страницата на съда да бъдат публикувани процесуалният ред и начините за използване на тези способи.

3.5. Повишаване доверието на обществото в работата на съда

Положителните резултати в работата на Административен съд Стара Загора, констатирани и при проверката от ИВСС, са добра база за утвърждаване образа на съда като отговорна и високо професионална институция, чиито водещи приоритети са утвърждаване върховенството на закона в съчетание със справедлив, бърз и ефективен съдопроизводствен процес. Убеден съм, че връщането на доверието на обществото към правораздаването у нас може да бъде постигнато единствено чрез постоянен диалог и взаимодействие между всички институции.

За да се повиши доверието в съдебната система като цяло и в частност към Административен съд Стара Загора е необходимо дейността на съда да бъде максимално прозрачна и публична, като се предоставя своевременно обективна информация на достъпен и разбираем език. Този процес трябва да е непрекъснат и постоянен, а не кампаниен, като се използват всички възможности, за да се запознае обществото с работа на институцията. Усилията ми ще са насочени към предоставяне на пълна, актуална и полезна информация чрез интернет – страницата на съда, провеждане на пресконференции, дни на отворени врати, срещи с уязвими групи граждани и т.н.

Дейностите, които съм набелязал за постигането на визираните по – горе цели са:

–Унифициране и непрекъснато технологично актуализиране на интернет страницата на съда, която да позволява активна обратна връзка с обществеността – за оценки, анализи, коментари и анкети

Най– голям обем информация се предоставя чрез интернет – страницата на съда. На нея се публикуват данни за дейността на съда като цяло, за въведени вътрешни правила и процедури, за насрочените съдебни заседания, за постановените съдебни актове, образци на най–често подаваните документи, банковите ни сметки и пр. Достъпът до интернет –страницата е безпрепятствен. Необходимо е да се използват

максимално възможностите на съвременните технологии и да се обновява страницата на съда, за да се предоставя по-бърз и по-лесен достъп.;

– Спазване и доразвиване на медийната политика на съда, чрез осигуряване на висока публичност на дейността на съда като институция, открита към обществото и медиите

В тази връзка трябва да продължи добрата практика за провеждането на периодични пресконференции на всяко шестмесечие, на които се отчита дейността на съда като цяло, а така също и по повод конкретни дела от обществен интерес. Също така полезни за издигане авторитета на съда като публична институция са и организираните дни на отворени врати. Мнението ми е, че инициативата “Ден на отворените врати” следва да стане ежегодна, като се организира и симулативен съдебен процес, с активното участие на ученици и/или студенти, с оглед запознаването им със спецификата на съдебния процес и с естеството на работата в съда;

– Поддържане на добри взаимоотношения с другите институции на съдебната власт, адвокатурата, държавните органи, органите на местната власт и др. Организиране на срещи и съвместни съвещания при възникнал повод, или проблем и взаимна договореност.

Добрите контакти и взаимодействие на Административен съд Стара Загора с други органи на съдебната власт, съсловни и други организации са добър способ за разрешаване на общи проблеми, свързани с дейността на съда, за популяризирането ѝ и едновременно с това са гарант за прозрачност при осъществяване на съдебната дейност и повишаване на доверието към институцията.

3.6.Считам, че за доразвиване на медийната политика на съда е необходимо създаването на адекватна медийна стратегия, която в още по – голяма пълнота да отговори на обществената потребност от информация; да повиши правната култура на гражданите; да покаже спецификата на съда като институция, която работи за точното и еднакво прилагане на законите спрямо всички; да облекчи достъпа до информация, съобразно съвременните тенденции за прозрачност на правораздавателния процес; да очертае основните методи и средства за работа с медиите за пълното и обективно отразяване на дейността на съда.

Основните характеристики на тази медийна стратегия по мое мнение трябва да са:

–Актуалност

Стратегията да се основава на реалните обществени и институционални потребности в дадения момент, да е съобразена с тенденциите и изискванията на професионалната етика и разпоредбите на закона;

–Диалогичност

Стратегията да гарантира двупосочност при обмена на информацията, да подчертава значението както на посланията, отправяни от съда към медиите и цялата общественост, така и на обратната връзка – от средствата за масова информация и гражданите към съда;

–Гъвкавост

Стратегията да е структурирана в съзвучие с динамиката на обществените процеси, да съдържа както принципни положения, регламентиращи комуникационния процес, така и потенциал за включване на нови послания, при евентуални законодателни и други съществени промени, които биха могли да се отразят на взаимодействието между съда и медиите.

Основният принцип в Медийната стратегия на Административен съд Стара Загора трябва да бъде зачитане на конституционното право на гражданите да бъдат

информирани, освен в случаите, когато законът забранява достъп до даден вид информация, а комуникацията с медиите да се осъществява при спазване на принципите:

- точност и юридическа издържаност;
- достоверност и пълнота на информацията, отговорност и прозрачност;
- зачитане правата на страните в съдебния процес;
- защита на личната информация;
- етичност, равнопоставеност и безпристрастност към представителите на различните медии;
- уважение към професионализма на работещите в съда и в средствата за масова информация

3.7. Считаю, че един от приоритетите в работата на всеки административен ръководител е борбата с корупцията, прилагането на антикорупционни мерки и предотвратяването на конфликт на интереси.

Широкоразпространената корупция се счита за основен проблем и представлява сериозно предизвикателство за българските власти и за съдебната система в частност. В последния доклад на комисията до Европейския парламент, относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка, е констатирано, че “като цяло, резултатите от вече положените в тази насока усилия са много ограничени. Общото впечатление е за слаба и некоординирана реакция на вече системен проблем във всички части на публичната администрация”.

Трудностите при борбата с корупцията се дължат на факта, че носителите на корупцията не са обикновените граждани. Тя винаги е проява на управляващите, на хората с власт – на длъжностни лица, включително и такива с високо отговорно положение и сериозно влияние в законодателната и изпълнителната власт, разпореждащи се с бюджетни и финансови средства, извършващи обществени поръчки и др., което в някои случаи им дава възможност да влияят и върху органите по разкриване и наказване на извършителите на такива престъпления.

Различни са начините на противодействие на корупцията сред магистратите. Основен според мен, и който ще налагам, това е разгръщане и засилване на публичността и прозрачността в работата на съда. Съдопроизводството да се превърне в такъв процес, в който обществеността и медиите да получат широк достъп, за да се разбере механизма на вземане на решение по делата. И това да се прави не единствено в дните на отворени врати. Усилията следва да се насочат към младите членове на обществото, които все още не са “понесени” от вълната на негативизма, битуващ сред по-възрастното поколение. Повишаването нивото на възнаграждение на магистратите, като метод за пресичане на корупцията е доста спорно, защото съществуват някои ограничения, свързани с държавния бюджет и възнагражденията на държавните служители като цяло. Но и да не съществуват тези ограничения, това не би решило проблема.

Считаю, че проблемът с корупцията в съдебната власт е основно проблем на качествата–морални и професионални на магистратите. Като се започне още с подбора, назначаването, както и с образованието и обучението на магистратите Принципите залегнали в Кодексът за етично поведение на магистратите следва да бъде осъзнати и безусловно спазвани, а положената клетва при встъпване в длъжност, никога забравяна.

Считаю, че от една страна, нерешените проблеми в управлението на съдебната власт, а от друга страна, недостатъците в работата на съдебната администрация и корупционните практики, в които са въввлечени съдебните служители,

рефлектират пряко върху качеството на резултатите на органите на съдебната власт и върху представите на обществото за съдебната власт.

Като най-важните проблеми във връзка с организацията и работата на съдебната администрация, водещи до корупционни практики, ще отбележа следните:

– Администрирането на документите в звената на съдебната власт;

Това са процедурите във връзка с администриране на делата, които като цяло се характеризират с непрозрачност, тромавост и субективизъм. В тези условия се създават множество непредсказуеми локални административни практики, които допълнително затрудняват ефективността на правораздаването и пораждаат недоверие към работата на съдебната власт и които при констатиране, незабавно ще бъдат преустановени.

– Механизма за връчване на призовките;

Основният фактор за протакане на делата и манипулиране развитието на процеса понякога произтича от неправилното, неточното и ненавременно връчване на призовките, или оформянето им, както и липсата на защитен механизъм срещу неточно връчване. На практика не съществува ефикасен механизъм за реализиране на дисциплинарната отговорност, включително и за доказване корупционно поведение и нарушаване на моралните норми, приети в етичния кодекс на съдебния служител.

– Финансово, материално и кадрово осигуряване на съдебно – административната дейност;

Необходимо е гарантиране на достатъчно финансово и материално осигуряване на съдебната администрация във връзка с финансирането на съдебната власт, като се преодолеят съществуващите диспропорции в тази насока между съдебната и останалите власти и между отделните звена и структури на самата съдебна власт, като се осигури справедливо разпределение на средствата между нейните звена, включително между страната и София

– Автоматизиране на административната дейност;

За да се повиши ефективността на работата на съдебната администрация и да се намалят до минимум възможностите за корупционни практики в тази област, като най – важна мярка в тази насока е пренасяне на дейността и информацията по съдебните дела от хартиен, изцяло на електронен носител и съхраняването им на него на основата на изработен, общ за всички съдилища, програмен продукт

– Образование и обучение на съдебните служители;

Професионалната квалификация и нравствените качества на съдебните служители имат важно значение във връзка с отговорността, която носят за качествената работа на съдебната власт като цяло. Във връзка с това е необходимо в рамките на Националния институт на правосъдието да продължи и се доразвие практиката на изготвяне и прилагане на програми за обучение с цел повишаване квалификацията на съдебните служители, включително за обучение по етика и антикорупция.

Ще отбележа, че организацията на дейността на Административен съд Стара Загора по отношение на антикорупционните практики е много добра, като дейностите, на които съм набелязал да наблегна са:

– Стриктно спазване на принципите на случайно разпределение на делата и прозрачност на действията на разпределящия, чрез съхраняване на архив и отпечатване на “подробния” протокол за разпределение на всяко конкретно дело, за да може при необходимост да се провери между кои съдии е извършено разпределянето, актуализиране при необходимост на правилата за случайно разпределение на делата;

– Спазване на кодекса на етично поведение на българските магистрати, спазване и прилагане на вътрешните правила за работа на Комисията по

професионална етика;

–Спазване от съдебната администрация на Етичния кодекс на съдебните служители;

–Поддържане на създадената организация за получаване на сигнали от граждани по повод наличието на корупционни действия;

–Провеждане на открита конкурсна процедура при назначаване на съдебните служители. Публикуване на информацията по отделните етапи от съответния конкурс на Интернет–страницата на съда;

–Обявяване на Интернет–страницата на съда и на видно за гражданите място размера на държавните такси, които се събират от съда, съгласно Тарифа № 1 към Закона за държавните такси.

– Спазване на вътрешните правила и заповеди от магистратите и съдебните служители, свързани с администрирането на делата

3.8 Уеднаквяване на съдебната практика

В годишните доклади на Административен съд Стара Загора е отчетено, че в административното съдопроизводство не възникват съществени проблеми при приложението на закона. Следва обаче да се има предвид, че постоянната динамика в законодателството не винаги е съответна на съществуващите обществени отношения, понякога с неточни и непълни разпоредби, което води до затруднения, които следва и могат да бъдат преодолени, при съобразяване и спазване от страна на законодателя на изискванията на Закона за нормативните актове и правилата по приложението му.

От съществено значение в тези случаи е тълкувателната дейност на ВАС, но реализацията ѝ изисква време, с оглед за установяване нееднаквата съдебна практика. В някои случаи затрудненията на съда произтичат от съществуващата противоречива практика на ВАС, водеща и до различен краен резултат по едни и същи сходни казуси. Уеднаквяването на практиката, постановяването на безпротиворечиви решения на горната инстанция ще доведе до допълнително подобряване на наличните отлични резултати в правораздавателната дейност на Административен съд Стара Загора.

Ще отбележа, че от компетентността на общото събрание на административния съд е анализирането и обобщаването на съдебната практика на административния съд /чл.92. ал.2, т.3 от ЗСВ/. Наистина, в компетенциите на общото събрание на административния съд не е включено като изрично правомощие анализирането и обобщаването на съдебната практика на районните съдилища, както това е направено по отношение на общото събрание на окръжния съд /чл.85. ал.3, т.2 от ЗСВ/, но доколкото една немалка част от делата в районите съдилища подлежат на касационно обжалване пред административния съд, то последният се явява последна инстанция и е от особена важност последователността в прилагането и уеднаквяването на съдебната практика. В анализа на свършените в Административен съд Стара Загора дела отчетох големия ръст на свършените касационни дела – 607 бр. за 2013г. /с 50% спрямо 2010г./. Още по – голям е ръстът през годините за страната: броят свършени касационни дела през 2013г. е със 72% повече от делата през 2010г. Т.е. тенденцията за този вид дела за страната, в т.ч. и за Административен съд Стара Загора, е към рязко увеличаване.

Като Председател на ОС Стара Загора активно използвах правомощията на Общото събрание на съдиите от окръжен съд по чл. 85, ал.3, т. 2, т.3 и т.4 от ЗСВ, с цел гарантиране еднакво прилагане на закона. Провежданите съвместни работни срещи на съдиите от наказателно отделение с прокурорите при ОП Стара Загора, на които се обсъждаха причините и основанията за прекратяване на делата от съда и връщането им на органите на досъдебното производство за доразследване дадоха много добър

резултат резултат – през 2013г. ОС Стара Загора е с най – добри показатели през последните четири години по отношение на НОХД, свършени със съдебен акт по същество. В този смисъл намирам, че е необходимо да се извършва системно обсъждане, анализиране и обобщаване на съдебната практика на административния съд и тази на районните съдилища по отношение на делата, които подлежат на касационно обжалване пред административния съд. Същевременно, намирам, че е логично да се направи законодателна промяна за допълване на правомощията на общото събрание на административния съд в този смисъл. Няма пречка на обсъжданията на съдебната практика от съдиите от административния съд да присъстват например председателите на районните съдилища от региона, респективно за резултатите от тези обсъждания да бъдат уведомявани районните съдилища. Намирам също така, че добра практика би било да се провеждат съвместни обучения на съдите от административния съд със съдиите от районните съдилища, разглеждащи дела, подлежащи на касационно обжалване пред административния съд. Добър вариант би бил осъществяването на срещи с колегите от другите съдебни райони, на които да се обменят установени добри практики и които да служат за основа за създаването и поддържането на добри професионални и колегиални взаимоотношения.

Уеднаквяването на съдебната практика е изключително важен въпрос, тъй като е свързан с повишаването на доверието в съдебната власт. Следва в тази посока да се предприемат конкретни мерки и това да стане основна цел в работата на всяка съдебна институция. По този начин бихме направили правосъдието по – предвидимо и бихме елиминирали критиките за различен подход при идентични казуси.

3.9 Повишаване квалификацията на магистратите и съдебните служители

В Административен съд Стара Загора работят професионално подготвени съдии и съдебни служители. Същевременно не е възможно очакване на подобряване на качеството на съдебните дейности без интензивно и постоянно обучение за поддържане и усъвършенстване на нивото на компетентност и квалификация на кадрите. Това ниво трябва да се доусъвършенства и надгражда, за да отговаря на очакванията на обществото и динамично променящото се национално и общностно законодателство.

В отчетните доклади на съда има достатъчно информация, относно проведените обучения на съдиите през последните години, като се забелязва и трайния им интерес към теми и обучения, в които се разглеждат актуални въпроси по прилагането на българското законодателство в областта на административното правораздаване с акцент върху практическите аспекти на обучението.

Считам, че обученията, организирани от НИП – пряко насочени към материята, представляваща интерес за съдиите от административните съдилища са все още изключително недостатъчни, въпреки безспорната необходимост от организиране на такива в по-голям обем и обхват по материя, с оглед подобряване качеството на работа. Ограниченият брой обучения, съответно броя на участващите в тях, водят практически до невъзможност за пълноценно обучение на магистратите от Административен съд Стара Загора.

Идентично е положението и за съдебните служители на съда. На служителите трябва да се има доверие, както да се включват в процесите по вземане на решенията, така и да бъдат стимулирани да вземат решения в рамките на своята компетентност. Добре би било да се организират повече обучения с практическа насоченост, обучения за служители с ръководни функции, съвместни обучения за съдебните администратори и главните счетоводители, както и обучения за съдебните служители от общата администрация.

Могат и следва да бъдат използвани различни методи на обучение на

магистратите и съдебните служители. Нужно е да се даде възможност на максимален брой съдии за участие в обученията по европейско право, в съответствие с нуждите на европейското правосъдие. Обученията могат да се организират за съдии и служители на местно ниво, чрез използване на различни възможности и ресурси за това. Средствата за обучение могат да се осигурят чрез кандидатстване с проекти по европейски програми.

3.10 Вещи лица. Липса на Наредба за вещите лица и софтуер, осчетоводяващ дейността им. Предложения

В годишните доклади на Административен съд Стара Загора е отчетено, че “за правилното решаване на част от делата за разглеждане, се налага назначаване на вещи лица, с оглед спецификата на материята, което също е предпоставка за удължаване на срока за приключването им”. В списъка на специалистите, утвърдени за вещи лица, за съдебния район на Старозагорски окръжен съд за 2013г, с който работи и Административен съд Стара Загора, компетентните специалисти са много ограничени като брой, което е проблем при критериите за подбор и назначаването им по дела. Има вписан само един архитект, един компютърен специалист, липсват лекари – ортопеди, офталмолози, педиатри и т.н., а и тези, които са вписани, често отказват да работят и изготвят назначените експертните.

Познавайки спецификата на първоинстанционните административни дела, това е сериозна пречка за своевременното им движение и приключване. В настоящия момент проблемът е още по – голям. С Решение №2305/18.02.2014 на ВАС Наредба № 3/2012 /за вписването, квалификацията и възнаграждението на вещите лица/ е изцяло отменена. Считам, че констатациите ми в последните годишни доклади като Председател на ОС Стара Загора, могат да намерят приложение в настоящата концепция. Преди време се обсъждаше създаване специален закон за вещите лица. Намирам, че сегашната ситуация показва необходимост от създаването на такъв закон.

Аналогично на ОС Стара Загора, РС Стара Загора и в Административен съд Стара Загора липсва специализиран софтуер, осчетоводяващ дейността на вещите лица. В ОС Стара Загора се използва програмен продукт, работещ под DOS, който е без абонаментна поддръжка и създава почти всекидневно проблеми. В Административен съд Стара Загора са разработени таблици, работещи по EXCEL, които до някъде решават проблема. Като Председател на ОС Стара Загора, с оглед дадени препоръки в одитния доклад за съда, предприех някои стъпки. Беше разгледана възможността за “надграждане” на функциониращата програма и разработване на “нова” такава /запазва се принципа на действие и логическите връзки/, но работеща под WINDOWS. Поради липса на средства до настоящия момент ОС Стара Загора не разполага с нов софтуер.

Идеята ми е, ако бъде избран за Председател на Административен съд Стара Загора, приоритетно да работя за реализирането на този проект. Имайки предвид ограничените възможности на бюджета на съдебната власт, необходимите средства за “надграждане” на наличния софтуер могат да бъдат разделени между Административен, Окръжен и Районен съд Стара Загора и цялата дейност с вещите лица да се прехвърли в счетоводството на съответния съд.

3.11. Спазване на принципите за доброто финансово планиране и управление на бюджета – основен приоритет в работата на Административния ръководител на съда

Разходите на Административен съд Стара Загора за 2013г. – 993 341.00 лв. /съгласно утвърдени с Решение на ВСС по Протокол №2/16.01.2014г бюджетни

сметки на органите на съдебната власт към 31.12.2013г./

Основен и най-голям дял от тях са разходите за персонала, в това число:

–за трудови възнаграждения /658 506.00 лв./

–за осигуровки /183 596.00 лв./

–за облекло, болнични от работодател и СБКО – /71 604.00 лв./

Разходите, свързани с издръжката са в размер на 79 635.00 лв., и представляват едва 8% от общите разходи на съда. Голям дял от разходите за издръжка на съда се формира от разходите на електро- и топлоенергия, както и изплатените суми за пощенски и телекомуникационни услуги.

За 2014г. утвърдената с решение на ВСС по протокол № 22/29.05.2014г., бюджетна сметка на Административен съд Стара Загора предвижда разходи в размер на общо 997 368.00 лв., в т.ч. за заплати 682 672.00 лв. /с 4% повече от 2013г./ и за осигуровки 198 555.00 лв. /с 8% повече от 2013г./ За издръжка на съда е предвидена сума в размер на 45 114.00 лв. – едва 57% от тази за 2013г. /79 635.00 лв./

Проблемът вече ми е познат, защото като Председател на ОС Стара Загора съм анализирал средствата за издръжка за 2014г. /67% от тези за 2013г. към 29.05.2014г./ Ясно е, че предвидените средства са крайно недостатъчни, тъй като са значително намалени спрямо същите за всяка една от предходните години. Ясно е също, че на този етап алтернатива за по – добър бюджет няма и трябва да се съобразяваме с реалността.

За издръжка за съдилищата са предвидени 9 181 286.00лв. /едва 49% от издръжката за 2013г. – 18 728 247.00лв./, т.е. в процентно изражение предвидената за Административен съд Стара Загора издръжка е по – висока от средната за страната. Очевидно е, че средствата по така направения бюджет ще стигнат едва до средата на годината. Очевидно е също така, че трябва да се търсят резерви чрез допълнително намаляване на разходите, свързани с издръжката на съда: за електро- и топлоенергия, разходи за пощенски и телекомуникационни услуги и т.н.

Управлението на финансовите ресурси на Административен съд Стара Загора през следващите години следва да се осъществява чрез съставяне и изпълнение на програмно ориентиран бюджет, при стриктно спазване на системата на двойния подпис, с разпределение на отговорностите чрез предварителен, текущ и последващ финансов контрол. Установената икономическа и финансова обстановка в страната налага разходването на сумите по утвърдения бюджет да стане въз основа предварително планиране и прецизиране, изключително икономично и разумно, за да се осигурят условия за нормален работен процес, без да се поемат необезпечени задължения. Създадения вътрешен контрол е гарант за ограничаване на риска от незаконосъобразно и нецелесъобразно разходване на бюджетни средства.

Следва да продължи да се спазва стриктна бюджетна дисциплина, като за обезпечаване на административната и съдебната дейност се вземат правилни управленски решения при планиране и изпълнение на бюджета.

При съставяне на бюджета следва да се извършва реалистично прогнозиране на приходите и разходите, след анализ на изпълнението на бюджета за предходните години и в съответствие с нуждите на съда за нормалното му функциониране. Бюджета следва да се изпълнява при осъществяване на предварителен, текущ и последващ контрол за целесъобразно и икономично разходване на бюджетните средства върху:

–Определените лимити на разходите за МПС и телефонни услуги;

–Разходите за консумативи на ползваните копирни устройства и разходите за канцеларски материали, както и вземане на конкретни мерки, ако тези разходи се увеличат необичайно много, в сравнение със средните за предходни

месеци;

–Разходите за отопление, осветление, пощенски и други услуги.

Данните, които анализирах, ме навеждат до извода, че в Административен съд Стара Загора е направено много по отношение на принципите на спазване на доброто финансово планиране и управление на бюджета: предварителен контрол за законосъобразност върху финансовата дейност на организацията, прилагане на утвърдените контролни дейности, включващи писмени политики и процедури за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност; спазване на принципите за разделение на отговорностите, системата на двоен подпис, предварителния контрол, правилата за достъп до активите. Утвърдени са и се прилагат Вътрешни правила и Процедура за предварителен контрол за законосъобразност на различните дейности. Предварителния контрол се осъществява върху цялостната дейност на съда, при покупка на активи, възлагане на услуги, командироване на съдии и служители, провеждането на конкурси за подбор и назначаване на съдебни служители и др. Утвърдени са и се прилагат вътрешни правила за осъществяване контрол във връзка със събиране на държавните такси.

Дейностите, на които съм набелязал да наблегна, с оглед продължаване на създадените добри практики са:

- Периодичен преглед и анализ на ефективността на въведената СФУК;
- Прилагане на утвърдените вътрешни правила за финансово управление и контрол;
- Актуализация на вътрешните правила и процедури;
- Планиране на обучения по СФУК;
- Осигуряване на пълно, вярно, точно и своевременно осчетоводяване на всички операции чрез въведените процедури;
- Планиране, управление и отчитане на публичните средства с оглед постигане целите на Административен съд Стара Загора;
- Изпълнение на отговорностите, по начин, който не позволява един служител едновременно да има отговорност по одобряване, изпълнение, осчетоводяване и контрол;
- Продължаване прилагането на системата за двоен подпис, която да не разрешава поемане на финансово задължение, или извършване на плащане, без подписите на Председателя на съда и главния счетоводител, отговорен за счетоводните записвания;
- Извършване на необходимите проверки, свързани с предварителния контрол;
- Отчитане на всички текущи и предстоящи събития, свързани с правораздавателната дейност в съда, при изготвяне на проектобюджета и залагането им в него.

Както вече констатирах, сградата, с която Административен съд Стара Загора разполага в момента е модерна, удобна и функционална, и обезпечават изцяло нуждите му. След 01.01.2009г. до настоящия момент съда осъществява дейността си без сериозни затруднения, при наличните достатъчен брой компютри и периферия. През 2013г. не са правени искания от Административния ръководител за осигуряване на средства за закупуване на техника.

С решение на ВСС по Протокол №18/17.04.2014г., ВСС увеличи издръжката на Административен съд Стара Загора с 2800.00 лв. за осигуряване на средства за закупуване на 2 бр. твърди дискове за сървър, увеличаване на оперативната памет на 18 бр. компютърни конфигурации, 1 бр. твърд диск, 5 бр. батерии за лаптопи и 4 бр. персонални UPS.

Считам, че поне на този етап, Административен съд Стара Загора е материално

и технически обезпечен и са създадени всички необходими условия за протичане на нормален съдопроизводствен процес. Приоритетно е необходимо да се осигурят средства единствено за:

– 2500.00 лв. за дистанционно управление на климатичната инсталация.

Дистанционното управление ще се извършва от котелното помещение, което се намира в подпокривното пространство на сградата. В момента задвижването се извършва ръчно, чрез всекидневно качване на покрива /понякога повече от няколко пъти на ден/. Това не само затруднява служителя, но и поврежда покривното покритие, направено от вълнообразна ламарина;

– Телефонната централа /създадена още през 2008г./ е от “стар” тип. Необходимо е осъвременяването ѝ, чрез закупуване на нова карта, за което ще са необходими около 2000.00 лв.

– Закупуване на мултифункционално устройство /едно или две/ със скенер, което ще осигури сканирането на всички документи по делата и преминаване към “пълно електронно дело”. Необходимите средства ще са в рамките на 8000.00 лв.

– С цел обновяване на остарелите и амортизирани компютри и монитори с поне по два бр. нови такива, съответно през 2015г., 2016г. и 2017г. ще са необходими 6600.00 лв., а за три принтера от среден клас – 2550.00 лв. Съгласно Решение на ВСС по Протокол №44/17.10.2012г. са определени пределни цени на компютърна техника: за компютърна конфигурация – 1100.00 лв. и за принтери от среден клас – 850.00 лв. С други думи ще трябва да търся оптималния баланс между добро качество на техниката и определените от ВСС лимити.

Така набелязаните капиталови разходи са прогнозни, като е ясно, че приоритетите се менят.

3.12. Намаляване времето за разглеждане на делата, респективно намаляване забавянето на делата

В анализа на свършените дела констатирах “изключителната бързина” на съдопроизводството в Административен съд Стара Загора. Считаю, че по този въпрос е направено много и мога само да продължа и доразвия добрите практики в посока:

– Увеличаване процента на решените дела и намаляване броя на несвършените дела в края на всяка отчетна година;

– Намаляване забавянето на делата чрез скъсяване на срока от постъпването на делото до приключването му с краен съдебен акт;

– Подаване на жалби и размяна на книжа по електронен път;

– Призоваване на страните по електронен път – по реда на чл.137, ал. 2 от АПК, вр. с чл. 42, ал. 4 и сл. от ГПК;

– Осъществяване на текущ контрол за несвоевременно насрочени дела;

– Изготвяне на ежемесечни статистически справки за постъпилите и свършени дела, както и за процент натовареност на съдиите;

– Извършване на ежемесечен контрол за броя висящи дела и броя на делата с неизготвени в срок съдебни актове;

– Ежемесечно изготвяне на списък на делата, разглеждането на които е продължило повече от една година;

– Анализ на причините, довели до забавянето на всяко конкретно дело и набелязване на конкретни мерки за приключването му в разумен срок.

– Периодично провеждане срещи на Административния ръководител със съдиите, за обсъждане и анализ на проблемите, съдебната практика, нормативните актове;

– Контрол на делата, които не са насрочени за разглеждане в открито съдебно

заседание при наличие на предпоставки за това, на делата, по които е спряното производството и на делата, по които е постановено определение за отмяна на хода по съществото на спора.

3.13. Работа с хора с увреждания

Сградата, с която Административен съд Стара Загора разполага в момента е модерна, функционална и обезпечава изцяло нуждите на хората с увреждания:

- Изградена е рампа за инвалиди на северния служебен вход;
- Изграден е асансьор със спирки 1 и 5 етаж, съобразен по габарити със всички норми за инвалиди;
- Изградена е тоалетна на петия етаж, отговаряща на всички норми за обслужване на хора с увреждания.

Това, което е необходимо и напред да се прави за хората с увреждания е:

Съдиите и служителите да демонстрират уважение, загриженост и съпричастност към специфичните нужди на хората с увреждания; да им осигуряват достъп до правосъдие, еднакъв с този на останалите граждани; да им разясняват процесуалните възможности на по-достъпен език, изчистен от специфичната правна терминология; да им оказват съдействие в рамките на правомощията си, като ги информират за правата им, относно финансовите облекчения, предвидени в нормативната база. Ако гражданин с увреждания търси информация, или помощ за проблем, който не е от компетенцията на съда, то съответният служител, ако е запознат, да насочи хората към подходящите институции, или организации.

3.14. Работа в екип. Атмосфера на спокойна работна среда

Мнението ми е, че създаването и поддържането на спокойна работна среда е от голямо значение за мотивирането на съдиите и съдебните служители за постигане на още по-добри резултати и ролята на административния ръководител в това отношение е незаменима. Чувството за ангажираност на всеки член на колектива за постигане на общите цели представлява ключа към приобщаването на хората и "спечелването" им за каузата на институцията. Това би могло да се постигне чрез приобщаването на всеки член от колектива към общата дейност и в сферите, където това е възможно, всеки да участва в обсъждането и вземането на решение.

Разбира се, това предполага висока степен на информираност на всеки съдия и съдебен служител, относно стратегическите цели на организацията и конкретните стъпки за осъществяването на тези цели. Например честите срещи между съдиите за обсъждане на различни проблеми не биха били трудно осъществими, както не би било трудно периодичното събиране и обсъждане на текущи въпроси между съдиите и съдебните служители.

Имам желанието, а според мен и възможностите да бъда успешен ръководител на Административен съд Стара Загора, като поддържам създадения екип от действащи и компетентни съдии и съдебни служители, в атмосфера на добър микроклимат и спокойна работна среда.

Наясно съм, че работата на административния ръководител е да служи на съда, така че съдиите и съдебните служители да могат да изпълняват своята работа.

Придобитият опит и зрелостта са ме научили да чувствам реакцията и усещанията на другите, да чувам и чувствам, това което слушам от другите, да бъда себе си. Защото добър ръководител те правят не толкова знанията, колкото това да бъдеш себе си. С времето знанията остаряват, но ние оставаме такива, каквито сме, със своите силни и слаби страни, със своята уникалност.

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет, изложената от мен програма, не претендира за оригиналност, нито всеобхватност, но в нея в синтезиран вид съм изложил стратегическите цели, които ще отстоявам и следвам в бъдеще, ако подкрепите кандидатурата ми. В концепцията съм се старал да покажа, че преди всичко съм запознат с постигнатите резултати и съм в състояние да набележа конкретни цели за развитието на съда и усъвършенстване на работата в него. Съзнавайки отговорността на административния ръководител, изразявам твърдата си решимост, в случай, че бъда избран, да ръководя този съд компетентно и отговорно и да положа усилия за постигане целите на правосъдието и укрепване доверието в съдебната система.

18.06.2014г.

С УВАЖЕНИЕ:

Т. ТОНЕВ